

2017-05-15

Ert dnr:
F62016/01646/MFU

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Markus Planmo

Försvarsdepartementet
fo.registrator@regeringskansliet.se

Forskning och utveckling på försvarsområdet (SOU 2016:90)

Sammanfattning

- SKL ser positivt på att särskilda medel avsätts för FoU för det civila försvaret, under förutsättning att medel inte omfördelas från MSB:s myndighetsanslag eller anslag 2:4 Krisberedskap. Det finns idag mer prioriterade behov att använda dessa anslag till än forskning om civilt försvar.
- SKL anser att staten måste säkerställa att det måste finnas tillräckliga resurser för att arbeta med civilt försvar hos myndigheter, kommuner och landsting. Annars kommer det inte att finnas kapacitet hos aktörerna att omhänderta resultaten från FoU.
- En större andel av forskning och utveckling avseende skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar bör vara tillämpad och bör bedrivas nära verksamheterna.
- SKL anser att om MSB ska inrikta FoU om civilt försvar hos FOI och FHS är det viktigt att MSB samråder med företrädare för avnämarna.

SKLs synpunkter

SKL har främst synpunkter på de förslag i utredningen som avser civilt försvar.

Utredningen har identifierat behov av forskning och utvecklingsverksamhet (FoU) avseendet det civila försvaret till en kostnad motsvarande cirka 45 mnkr, som i första hand avser verksamhet vid FOI respektive Försvarshögskolan (FHS). Utredningen föreslår att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) utvecklar former för att långsiktigt inrikta forskningsmedel till stöd för utvecklingen av det civila försvaret.

SKL ser positivt på att särskilda medel avsätts för FoU för det civila försvarets behov. En förutsättning är dock att det är nya resurser som tillförs, och att medel inte omfördelas från MSB:s myndighetsanslag eller anslag 2:4 Krisberedskap. Det finns idag mer prioriterade behov att använda dessa anslag till än forskning om civilt försvar.

I sammanhanget vill SKL lyfta behovet av balans mellan resurser för FoU och handläggarresurser för att faktiskt arbeta med civilt försvar. Idag är det endast en handfull personer som arbetar med civilt försvar på MSB. På såväl länsstyrelser som centrala myndigheter är det ofta någon enstaka tjänst för civilt försvar. Med en satsning på 45 mnkr på FOI och FHS skulle ungefär lika många arbeta med FoU som arbetar med frågan på de bevakningsansvariga myndigheterna. SKL anser att staten måste säkerställa att det måste finnas tillräckliga resurser för att arbeta med civilt försvar hos myndigheter, kommuner och landsting. Annars kommer det inte att finnas

kapacitet hos aktörerna att omhänderta resultaten från FoU. Redan idag har myndigheterna svårt att förvalta resultaten från de utvecklingsprojekt som genomförs med medel från anslag 2:4 Krisberedskap.

Här ges ett exempel på relationen mellan forskning och praktik inom svensk krisberedskap. Inom det katastrofmedicinska området har Socialstyrelsen idag sex kunskapscentrum som bedriver forskning för ca 20 mnkr per år. Samtidigt saknas det resurser för att genom utbildning sprida forskningsresultaten till avnämarna. Det finns t.ex. ett kunskapscentrum för katastrofpsykiatri – men inte någon handläggare på Socialstyrelsen som arbetar med utveckla krisstödet till kommuner och landsting. SKL anser att det behövs en samlad nationell strategi för hur ett långsiktigt och effektivt arbete med krisberedskap och civilt försvar ska bedrivas, där forskningen blir ett stöd till detta arbete. Det behövs en struktur för att sprida och implementera forskningsresultat i verksamheterna.

SKL:s uppfattning är att en större andel av FoU avseende skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar bör vara tillämpad och bedrivas nära verksamheterna. Under Räddningsverkets tid genomfördes ett antal FoU-projekt där forskning och praktik arbetade tillsammans. De resulterade bl.a. i arbetssätt som I väntan på ambulans (IVPA), Första insatsperson (FiP), suicidlarm, förlarm och digital utlarmning. Dessa arbetssätt är idag etablerade inom kommunal räddningstjänst. Framgångsfaktorer för implementering har varit att resurser lagts på försöksverksamheter och fleråriga utbildningsinsatser. Liknande metoder bör tillämpas i utvecklingen av det civila försvaret.

MSB finansierade under 2016 forskning för ca 127 mnkr. MSB har inte utvecklat former för samråd med avnämarna för inriktning av den forskning som finansieras. Det gäller i synnerhet på krisberedskapsområdet. När MSB tar fram sina forskningsplaner sker samråd främst inom myndigheten. Kommuner och landsting utgör primära aktörer inom krisberedskap och civilt försvar. Det är alltför sällan som kommuner och landsting ser några effekter av den forskning som genomförs. Om MSB ska inrikta FoU om civilt försvar hos FOI och FHS är det viktigt att MSB samråder med företrädare för avnämarna. Vidare anser SKL att ökad vikt bör läggas vid att bedöma FoU-projektens relevans.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Dahl

Gunilla Glasare